

BONNIERSKONSTHALL

The Image of War

September 20 – January 14

Opening: September 19, 6–8pm

Bonniers Konsthall

Torsgatan 19
113 31 Stockholm

Hours:

Mon-Tuesday: Closed

Wednesday: 12am–8pm,

Thursday-Sunday: 12am–5pm

T + 46 8 736 42 48

info@bonnierskonsthall.se

www.bonnierskonsthall.se

[Facebook](#)/[Twitter](#)

The Image of War

Lawrence Abu Hamdan, Mari Bastashevski, Broomberg & Chanarin, David Claerbout, Phil Collins, Bracha L. Ettinger, Iman Issa, Alfredo Jaar, Gavin Jantjes, Gülsün Karamustafa, Gerhard Nordström, Kiluanji Kia Henda, Eva Löfdahl, Rabih Mroué, Trevor Paglen, Mykola Ridnyi, Michael Rakowitz, Martha Rosler, Natascha Sadr Haghghian, Gilles Saussier, Susan Schuppli, Allan Sekula, Indrė Šerpytytė, John Smith, Sean Snyder, The Atlas Group and Maximilien Van Aertryck & Axel Danielson. Screening program with: **Marwa Arsanios, Harun Farocki, Jumana Manna & Sille Storihle, Trinh T. Minh-ha and Oraib Toukan.** Curated by: **Theodor Ringborg**

Talks throughout the exhibition include: **Laura Poitras, Mari Bastashevski, Adam Kleinman, Nivette Dawod, Niclas Hammarström, Johanne Hildebrandt, Helen Frowe and Cecilia Sjöholm.**

Ready by, Written by, a book of poetry with work by amongst other **Mahmoud Darwish, Warsan Shire, Sohrab Rahimi and Inshah Malik**, edited by **Raqs Media Collective** and **Theodor Ringborg**, accompanies the exhibition.

The Image of War

The image of war at Bonniers Konsthall is an exhibition about seeing violence in images. It comes out of questions surrounding their production, dissemination and agency. Considering the relationship between those who depict, those who are depicted, and those who see what's depicted, what interests us is the way people take part in these scenes. The point is that images

which make violence visible work on an intricate ethical, moral and political wavelength that requires reflection.

Reflecting on this type of image does not dispute the necessity of creating them. It rather suggests that a crucial political project is finding ways to see images of violence.

Images such as these are often understood in one of two different ways. Either they are seen to be instances of a type of devastation-voyeurism where the only thing more obscene than the violence is the demand that it be materialized and evidenced through visualization, which in turn is thought to add to a paralyzing apathy to other peoples' suffering. Or that, despite potentially determining a tolerance toward production and viewership, they allow for an awareness that may lead to action. Which is to say that violence without an image would be a greater tragedy as it unseen would be destined to remain unlamented. The problem, of course, is that both of these opposing ways to understand the image may be true.

These kinds of images seem capable of doing good and harm at the same time. How can we better understand this contradiction? How could these events be expressed without adding to a disabling discord? The questions draw our attention to the fields within which images of violence circulate and the consequences of their visualization.

An image of devastation and human suffering can stand for a political or moral claim provided it is situated in a context and if those who see the image understand themselves as related to what they see. In seeing the image, an observer must perceive themselves to be in some way part of what is being played out, recognizing other people's needs and pains and in the long run feel required to do something about the situation depicted. But the viewer must also see beyond a frame that reduces economic and political relations to only human relations, where the suffering of others comes off as somehow inevitable and the superordinate tragedy is that this is the way the world works.

It is within this frame that the needs of some become relegated to an uneasy dependency on the charity of others in a potentially endless cycle of temporary alleviation rather than permanent change. As critic and theoretician John Berger had it, a photographed moment of agony can mask a far greater confrontation: a lack of political freedom. In the political systems as they exist, there is no legal opportunity to effectively influence the conduct of how wars are waged, even though they are many times directly or indirectly waged in "our" name. Any action there is comes to instead operate between people through the channels of organizations separate from governments and states.

Many have argued that images of war remind us of the cruel, lived reality behind the abstractions of political theory. But what is it they make us see? Worse than realizing that these images are nothing but the exploitation of the spectacle of misery would be to realize that we do not see the politics in them. That is, we do not see the prevailing political system that makes the violence in the pictures possible. The intention of the kind of picture we're concerned with here does little use in a society that perhaps sees the violence but does not in turn see what that in it self shows. The challenge is to learn to see that.

Indeed, violence is often denied an image and of course there is abuse such as structural inequality that can't be depicted in this way. But the focus for this exhibition is the image in which we see, with horrible clarity, violence. War is politics continued by other means and a sufficiently defined field to begin reflecting on issues of violence and image-making, as Virginia Woolf, Susan Sontag

and Judith Butler among many others have. War could here be said to mean conflicts between states, overt or covert, camouflaged or performed as a spectacle, along with varying insurrections, and escalating counter-insurgency operations. An image may come from cameras or seeing machines.

Rather than turning to accounts of violence the exhibition omits the documentary and focuses on artworks that wrestle with questions of the image while relating to the violence of war. That is, works of art that at once deal with violence and its image. This is to make the image and its making felt. Journalists, activists, citizens and surveillance technologies can create images in which the violence of war is made visible. Artists can work through the image. Especially today, as war-painters of old have been replaced by contemporary artists who not only depict but also examine the function of the image itself and the politics formulated as a consequence.

Take Martha Rosler's well-known series *House Beautiful: Bringing the War Home* as an example from this exhibition. By splicing together pictures of Vietnamese citizens maimed in the war in Vietnam with images of the homes of affluent Americans culled from the pages of *House Beautiful*, Rosler urges viewers to reconsider the "here" and "there" of the world picture. The photomontages come to reveal the extent to which a collective experience of war is shaped by media images, but what is crucial is that what we can call 'mediality' comes in to view. The difference from seeing any other image is now that we not only face something that shows but are made aware of *what and how it shows as image*.

To encounter and get a sense of mediality allows for an awareness of the means of making visible. Recall for instance what Debord did in cinema or, better yet, what Brecht did in theatre by way of the *Verfremdungseffekt*, a gestural technique made up of montage, fragmentation, contrast, contradiction, and interruptions. The technique created a shifted awareness of what was being seen. An audience wasn't wholly engrossed in the fiction of a play but rather made aware of the mediality of theatre.

Today we see more and more images in higher and higher resolution yet remain the same kind of witnesses to them as at the advent of photography. If mediality is the process of making visible as such it is made known through a kind of enactment of the image. What it then means to encounter an image of violence is not on the level of objectification or representation but on a level where we are engaged to understand a double mode of transmission; on the one hand the demonstrative, that which is capable of being shown; and on the other hand the unspeakable, the inaccessible.

The Image of War - Conference, November 24th–25th takes place in the exhibition and includes the artists **Lawrence Abu Hamdan**, **Natascha Sadr Haghghian**, **Susan Schuppli**, **Gilles Saussier** alongside director of Reporters without Borders **Jonathan Lundqvist**, theatre director **Ellen Nyman**, head of Amnesty's crisis response team **Tirana Hassan**, media professor **Kari Andén-Papadopoulos**, peace and conflict researcher **Johanna Mannergren Selimovic**, photojournalist **Paul Hansen**, poet **Azita Ghahreman** and curator **Theodor Ringborg**.

For more on the exhibition please click [here](#).

For schedules, tickets and to purchase the book *Read by, Written by*, please visit www.bonnierskonsthall.se

Bilden av krig 20 september – 14 januari

Bilden av krig

20 september – 14 januari

Öppning: 19 september, 18.00–20.00

Bonniers Konsthall

Torsgatan 19
113 31 Stockholm

Öppettider:

Mån-Tis: Stängt
Onsdag: 12.00–20.00
Tors-Sön: 12.00–17.00

T + 46 8 736 42 48

info@bonnierskonsthall.se

www.bonnierskonsthall.se

[Facebook](#)/[Twitter](#)

Bilden av krig på Bonniers Konsthall är en utställning om att se våld i bilder. Utställningen berör frågor om deras verkan, produktion och spridning. I förhållandet mellan de som avbildar, de som blir avbildade och de som ser vad som avbildats är vi intresserade av de sätt som människor tar del av dessa scener. Poängen är att bilder i vilket våld syns fungerar på en invecklad etisk, moralisk och politisk våglängd som kräver reflektion.

Att reflektera över denna typ av bilder bestrider inte nödvändigheten att skapa dem. Det talar snarare för att ett avgörande politiskt projekt är att hitta sätt att se bilder av våld.

Bilder som dessa uppfattas oftast på ett av följande sätt. Antingen anses de stå för en typ av förödelse-voyeurism där snäppet mer obscen än våldet är att det ska materialiseras och vidimeras genom åskådliggörandet, med en tilltagande apati till lidande som konsekvens. Eller så ses bilderna frammana en medvetenhet som kan leda till handling. Det vill säga att trots att visualiseringen av våld riskerar att få till följd en tolerans till dess produktion och betraktande skulle vi utan den ställas inför en större tragik, våld utan bild, som osett förblir okritiserat. Problemet är, naturligtvis, att båda dessa synsätt kan stämma.

Bilder som dessa verkar kunna göra gott och ont på samma gång. Hur kan vi bättre förstå en sådan motsättning? Och hur skulle man kunna ge uttryck för dessa händelser utan att hamna i ett lamslående mellanläge? Frågorna drar vår uppmärksamhet till de fält inom vilka bilder av våld cirkulerar och konsekvenserna av deras åskådliggörande.

En bild på förödelse och människors lidande kan stå för ett moraliskt eller politiskt anspråk om den är inordnad en kontext och om de som ser bilderna förstår sig själva som förbundna till vad de ser. Beträktaren måste uppfatta sig själv som på något sätt del av det som utspelas. Alltså känna igen människors behov och smärtor och i förlängningen vara ålagd att göra något åt det som

avbildas. Men betraktaren måste i detta se bortom den ram som reducerar ekonomiska och politiska villkor till endast mänskliga förhållanden däri andras lidande uppfattas som på något sätt ofrånkomligt och den överordnade tragedin är att detta tyvärr är sättet som världen fungerar.

Inom denna ram förvisas vissa människors behov till ett ovisst beroende av andra människors välgörenhet i en ändlös cykel av tillfällig lindring snarare än permanent förändring. Som kritikern och teoretikern John Berger uttryckte det, ett fotograferat ögonblick av lidande kan dölja en mycket mer avgörande konfrontation: en avsaknad av politisk frihet. I befintliga politiska system finns inga rättsliga möjligheter att effektivt påverka hur krig bedrivs, trots att de många gånger bedrivs direkt eller indirekt i "vårt" namn. Den handling som förekommer sker mellan människor via kanaler separerade från regeringar och stater.

Bilder av krig påminner oss om den grymma, levda verkligheten bakom den politiska teorins abstraktioner. Men vad är det de får oss att se? Värre än att uppfatta dessa bilder enbart som del av ett ideligt utnyttjande av misärens spektakel vore att inse att vi inte ser politiken i dem. Det vill säga undgår att se i bilden det rådande politiska system som gör våldet möjligt. Intentionen med en bild av det slag som vi med utställningen berör tjänar lite till i ett samhälle som ser våldet men inte ser vad det i sin tur visar. Utmaningen är att lära sig se det.

Visst förvägras våld ofta en bild och naturligtvis finns övergrepp såsom strukturella orättvisor som inte kan avbildas på detta sätt. Men fokus för denna utställning är föreställningen av bilden i vilket vi ser, med fruktansvärd tydlighet, våld. Krig är politik med andra medel och ett tillräckligt avgränsat fält inom vilket vi kan börja reflektera över frågor om just våld och bildskapande, såsom Virginia Woolf, Susan Sontag och Judith Butler bland andra har gjort. Krig kan här sägas betyda konflikter mellan stater, både kamouflerade och genomförda som spektakel, därtill uppror och bekämpande av desamma. En bild kan produceras av kameror såväl som via nyare bildskapande teknologi.

Snarare än att åkalla redogörelser av våldshandlingar utelämnar utställningen det dokumentära och riktar in sig på konstverk som brottas med frågor om bilden samtidigt som de relaterar till krigets våld. Det vill säga konstverk som på en och samma gång handlar om våld och om dess bild. Detta för att göra själva bilden och dess skapande förnimbart. Medan journalister, aktivister, medborgare och övervakningsteknologier kan skapa bilder i vilket krigets våld syns, så kan konstnären arbeta sig igenom bilden. Särskilt idag, då den klassiska krigsmålaren som porträtterade strider ersatts av den samtida konstnären som inte bara skildrar utan också granskar själva bildens funktion och den politik som formuleras som konsekvens.

Ta Martha Roslers välkända serie *House Beautiful: Bringing the War Home* som ett exempel från utställningen. Genom att sammanfoga bilder av lemlästade vietnamesiska medborgare från kriget i Vietnam med bilder från förmögna amerikaners hem får Rosler betraktaren att ompröva bildvärldens relation mellan här och där. På så vis visar kollagen på hur den kollektiva upplevelsen av krig är formad av medie-bilden. Men vad som är viktigt är att vad vi kan kalla "medialitet" framträder. Skillnaden från att se vilken annan bild som helst är att vi nu inte bara möter en bild som visar något utan görs medvetna om *vad och hur det visas som bild*.

Att möta medialitet möjliggör en medvetenhet om medlen i själva synliggörandet. Minns till exempel det som Guy Debord gjorde inom film, eller ett ännu bättre exempel, det som Berthold Brecht gjorde inom teater med Verfremdungseffekt, en teknik relaterad till gester av montage, fragmentering, kontrast, motsättning och avbrott. Tekniken skiftade publikens medvetenhet om

vad det var de såg. Snarare än helt fångslade av pjäsens fiktion försattes de i en situation där de gjordes medvetna om teaterns medialitet.

Idag ser vi fler och fler bilder i högre och högre upplösning men har förblivit samma vittnen som vid fotografins begynnelse. Om medialitet är processen av synliggörandet som sådant görs den i utställningen förnimbart genom ett slags utförande av bilden. Vad det då betyder att möta en bild av våld är inte bara i ett läge av objektifiering eller representation utan på en nivå där vi engageras att förstå en parallell förmedling, å ena sidan det demonstrativa, det som kan göras synligt: och å andra sidan det obeskrivliga, det otillgängliga.

Utställningen visar verk av: **Lawrence Abu Hamdan, Mari Bastashevski, Broomberg & Chanarin, David Claerbout, Phil Collins, Bracha L. Ettinger, Iman Issa, Alfredo Jaar, Gavin Jantjes, Gülsün Karamustafa, Gerhard Nordström, Kiluanji Kia Henda, Eva Löfdahl, Rabih Mroué, Trevor Paglen, Mykola Ridnyi, Michael Rakowitz, Martha Rosler, Natascha Sadr Haghghian*, Gilles Saussier, Susan Schuppli, Allan Sekula, Indrė Šerpytytė, John Smith, Sean Snyder, The Atlas Group and Maximilien Van Aertryck & Axel Danielson.** **performance den 24:e november.*

Ett filmprogram visar verk av: **Marwa Arsanios, Harun Farocki, Jumana Manna & Sille Storihe, Trinh T. Minh-ha and Oraib Toukan.**

Ett samtalsprogram inkluderar talare såsom: konstnären och filmmakaren **Laura Poitras**, konstnären **Mari Bastashevski**, curatorn **Adam Kleinman**, journalisterna **Nivette Dawod**, **Niclas Hammarström**, **Johanne Hildebrandt** och forskarna **Helen Frowe** och **Cecilia Sjöholm**.

Bilden av krig - konferens, 24–25 november, inkluderar talarna: konstnären och forskaren **Lawrence Abu Hamdan**, ordförande för Reportrar utan Gränser **Jonathan Lundqvist**, konstnären och regissören **Ellen Nyman**, chef för Amnestys 'crisis response team' **Tirana Hassan**, konstnären **Natascha Sadr Haghghian**, professorn **Kari Andén-Papadopoulos**, freds- och konfliktforskaren **Johanna Mannergren Selimovic**, konstnären och forskaren **Susan Schuppli**, fotojournalisten **Paul Hansen**, konstnären **Gilles Saussier** och poeten **Azita Ghahreman**.

En poesiantologi med verk av bland annat **Mahmoud Darwish, Warsan Shire, Sohrab Rahimi** och **Inshah Malik** av redaktörerna **Raqs Media Collective** och **Theodor Ringborg** släpps på utställningens invigning.

Mer information, scheman och biljetter via www.bonnierskonsthall.se

Projektet är curerat av: **Theodor Ringborg**